

Naročnina listu:

Kalo leto . . . K 50—
Pol leta . . . 26—
Četrť leta . . . 13—
Zunaj jugoslavije:
Kalo leto . . . 60—

Posamezna številka
za štiri strani 60 v.

Uredništvo i upravništvo:
Maribor, Koroška ulica
14, I. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Insorati ali oznanila
se računajo po K 184
od enredne politike
pri večkratnih oznanilih
popust.

„Straža“ izhaja v pon-
deljek, sredo in petek.
Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more
govoriti vsak dan od
11. do 12. ure dopoldne.

124. številka.

Maribor, dne 8. novembra 1920.

Letnik XII

Proti razporeditvi volišč.

(Izjava strankinega vodstva)

Razpored volišč za Slovenijo in zlasti za volilno okrožje Maribor—Celje je potvorba volilnega zakona in tvorba volilne geometrije, pri kateri je vodila šestilo roka Slovenski ljudski stranki protivne strankarske organizacije. Ne moremo si misliti, da bi ta razporeditev imela svoj izvor v poverjeništvu za notranja dela v Ljubljani in njemu podrejenih političnih oblasti, ker je njen namen preprozen: zložitev večjega števila kmetijskih občin, ležečih dostikrat v raznih župnijah in oddaljenih od volišča včasih po več kot 2, 4—6 ur, naj bi odvrnila od volitve veliki broj ljudi, zlasti takih, katerim bi vsled starosti, bolezni, pomanjkanja obleke in obnove bilo ne

mogoče ali prav težko iti na volišče. Postopanje Državnega odbora izrečno in direktno nasprotuje § 50 volilnega zakona, zato njegovega razporeda volišč v okrožju Maribor—Celje kot protizakonitega ne priznamo, temveč najodločnejše odklanjamo, da je Državni odbor odgovoren za vse posledice. Obenem obračamo pažnjo Državnega sveta, ktemu je izročena skrb nad zakoni in njihovim izvrševanjem, na protizakonito postopanje Državnega odbora.

V Mariboru, 6. oktobra 1920.

Vodstvo Slovenske ljudske stranke
in Slovenske Kmetijske zveze.

Ustavodajna skupščina in ustava.

Prva in glavna naloga ustavodajne skupščine bo, da nam naredi ustavo. Poleg tega bo seveda morala tudi nadzorovati državno gospodarstvo in delati postavbe, ki so nujne in neizogibno potrebne. Poleg ustavodajnega dela bo morala torej izvrševati tudi posle rednega državnega zbora, toda prva in glavna naloga bo vendar izdelovanje ustave. Ni si torej treba predstavljati, da bo narodni zastopnik deloval približno tako, kakor je svoj čas v avstrijski zbornici: zastopal koristi svojega okraja in svojih volilcev, je stal na straži narodnosti in vere — s tem se je izerpaval nekakaj v Avstriji delovanje poslanca. Sedaj pa glavni predmet dnevnega reda — ali bo vsaj moral biti: izdelovanje ustave, polaganje temeljev nove države. Prvo besedo bodo imeli državniki, zgodovinarji, pravniki, ljudje, ki imajo skušnje iz uprave države, ki poznajo ustave, ustavni razvoj in ustavne borbe po drugih državah.

Toda istotako si tudi ni treba predstavljati, da

bo ustavodajna skupščina izgledala kot neka velika profesorska posvetovalnica, kjer se bodo popolnoma teoretično obravnavala različna ustavna vprašanja, kdor bo kaj vedel, kar je kje videl ali slišal, bo povedal svojo sol in tako se bo sestavilo skupaj, kar izgleda, da je najbolje. Treba se bo ne samo ozirati na to, kar se je izkazalo drugod in kar po treznem predvarju izgleda, da je najbolje. Ozirati se bo treba tudi na to, kar že obstoji, na ustavno mišljenje in čustvovanje, ki je že vkoreninjeno med ljudstvom, na mnoge ustavne navade, ki so se udomačile popolnoma in postale duševna last naroda.

Od poslancev ustavodajne skupščine ni treba torej pričakovati, da bodo neke vrste agentje ljudstva in mešetarji v različnih potrebah. Ni treba tudi pričakovati, da bodo delali bogve kake postavbe v korist teh ali onih. Povedati je treba jasno in odločno, da so volitve za to, da nam naši zastopniki naredijo ustavo. Če so naredili vsaj srednje dobro ustavo, so

pošteno izvršili svojo nalogo, več ne moremo in tudi ne smemo pričakovati od njih. Vse druge reči pridejo na vrsto takorekoč mimogrede in bolj slučajno, in če bo poslanec poleg sodelovanja pri ustavi sicer še kaj drugega dobrega in koristnega napravil, bo toliko bolj hvalevredno. Toda velikih in radikalnih reči ne pričakujemo. Kdor obeta kaj več, je goljuf in ima postranske, sebične namene.

A tudi pri kovanju ustave se bo treba ozirati na že obstoječe razmere, opustiti marsikaj, kar bi izgledalo dobro, privzeti marsikaj, kar izgleda nerodno — toda je zrastle za našo preteklostjo. Tudi ako bi bil vsi poslanci najbolj učen in najbolj pošten možje ter bi vladala med njimi največja sloga, ne bi mogli narediti najboljših ustave. Ustava se mora ozirati na to, kar že obstoji, mora se razvijati in živeti z ljudstvom.

Naša država je sestavljena iz različnih delov, ki so imeli doslej različno ustavno preteklost. Mi Slovenci smo živeli pod avstrijsko ustavo, Banat, Bačana in Baranja pod Madžarsko, hrvaška banovina je bila v tesni zvezi z Madžarsko, pa je vendar imela svojo ustavo, Bosna in Hercegovina sta živeli pod avstrijskim absolutizmom, v zadnjem času s senco ustave, Makedonija pod turškim absolutizmom, Crnagora pod absolutizmom kneza Nikite pod krinko neke navidezne ustavnosti. Edino kraljevina Srbija je živela in se razvijala z lastnim ustavnim življenjem. Slovenci smo se v prejšnjih časih jako malo pečali z ustavnimi vprašanji. Ustava nam je bila nekaj tujega, kar se nam je dalo od zgoraj in smo sprejeli, kakor sprejme kmet dež, solnce in točo. Leta 1848 je prišla ustava brez našega sodelovanja in ne da bi jo bili mi sploh razumeli. Kmalu potem je bila spet odzeta, ne da bi bili znatno občutili to izgubo. Tudi pozneje se za ustavna vprašanja nismo veliko zanimali. Borili smo se za narodnost in za vero, druga politična vprašanja, med njimi tudi ustavni boji, so nam bili tuji. Edino, ko se je sprožilo vprašanje splošne volilne pravice, je šlo našemu ljudstvu do živoga. Splošna volilna pravica je v resnici prodira tako globoko v zavest ljudstva, da proti nji ne more biti ugovora. V vseh drugih ustanovnih vprašanjih smo si še močno na nejasnem ali se pa z njimi nismo pe-

LISTEK.

Poulične slike iz Cikage.

Priobčil Rev. Jeronim Knoblehar.

(Dale.)

Druge vrste prireditve, ki jih ljubi ameriško srce, so „parade“: slavnostni obhodi z godbo po ulicah. Pri vsaki večji svetni in cerkveni slovesnosti mora biti parada: otvorijo jo jahači, za njim gre šolska mladina, potem godba, na to odrasčeni, vsak ima malo ameriško zastavico v roki.

Spomina je prekrasna parada katoliške šolske mladine z dne 11. junija t. l. povodom 25 letnice mašništva čikaškega nadškofa Georgija Mundeleina, in 75 letnici obstoja čikaške nadškofije.

Po prej omenjeni cesti ob mičiganskem jezeru je „marčalo“, korakalo preko 35 tisoč mladih katoličanov in katoličank, vsi gojenci redovnih zasebnih šol, od abecednika do vseučiliščenika. V Cikagi je namreč preko en milijon katoličanov.

Vsaka šola je imela po eni ali tudi več velikih tovornih avtomobilov, na katerem je živa skupina predstavljala kak dogodek iz zgodovine njihovega na roda ali pa iz življenja svetnika ali svetnice, pod čim jim varstvo je njihov zavod. Tako je bil nebeško lep prizor: mala deklica, sv. Neža v svojem mučeništvu, obdana od rabeljev, ki se pripravljajo, da ji vzamejo mlado življenje, pa od krilatih angeljcev, ki čakajo njeno dušo, da jo spremijo ko plačilo.

Na tisoče je bilo mladine naroda Poljakov in Ircev, za to so bili prizori iz njihove zgodovine najštevilnejši. Irski otroci vsi v zelenih oblekah, Poljaki v svoji narodni noši. Nemci so predstavljali vojsko in zmago nad Rimljani v tevoburških gozdih; Italijani momente iz rimske zgodovine; Litvinci so porabili to priliko, da so manifestirali za prostost svoje domovine ob Litvi.

Kaj pa mi, Slovenci? bili smo častno zastopani z dvema avtomobiloma. Prvi je predstavljala skupino

slovenskih misijonarjev, ki v družbi s škotom Barago, frančiškanom, Novomeščanom P. Otonom Skola, benediktinom in dominikanom ter še živim msgr. Buhom, ki ga je nadomestoval krepak dečko z dolgo sivo brado, pridigujejo Indijancem. Ameriški vojak, Mr. Mihael Zeleznikar, z veliko ameriško šastavo pod misijonskim križem, je predstavljala zaščitnico misijonov, Združene države. Na drugem vozu pa je bila skupina slovenskih žena in deklet, ki šivajo za indijanske otroke.

Priznanje je našla ta naša vprizoritev pri občinstvu, ki je glasno vsdikalo: Slovenians, slovenians in v čikaških listih, ki so jo izrečno omenjali. Po vod temu: res lepi skupini in pa velik napis nad vozovoma, med tem ko so drugi imeli — čudno — svoje označke kje doli pri kolesih.

Skoda, da se med Hrvatit nihče ni zavzel, da bi bil kaj priredil, ko je Hrvatov, naših bratov, veliko več v Chicagi nego nas Slovencev.

Parada je trajala več nego dve uri: ni šala za mladež, korakati od Municipal-Pier na Superior cesto, kjer je defilirala mimo kardinala Gibbons, nadškofa Mundeleina, apostolskega delegata Bonzano, in nebrojem drugih visokih cerkvenih dostojanstvenikov. Saj je bilo poleg imenovanih na slavnosti, ki je trajala celi teden, pričujočih 32 škotov, 9 nadškofov, 23 prelato in okoli entisoč duhovnikov.

Drugo od mladine vedno težko pričakovano slavlje je vsako leto 30. majnika, „decorations day“ (dekorejšen dej) imenovano. Ta dan je spominski dan na junake, za ameriško svobodo, padlo v bojih z Angliji, ob enem isto, kar vernih duš dan v starem kraju. Sv. maše zadušnice se berejo po cerkvah in ljudstvo obiskuje in diči grobe svojih pokojnih. Med žalost se meša veselje, ki mu je zunanje znamenje okrasitev ulic z zastavami in venci. Mladina pa daje duška svoji radosti s streljanjem, ki povzroča mnogo smeha, pa tudi nevolje. Od ust si pobalin pritrga cent, da si kupi „žabico“, ki z glasnim pokom eksplodira, ko pade s silo na trda tla. Kedor je pri denarju, ima „žabico“ polne žepe, potem pa strelja, da človeka slednjič ušesa bole od neprestanega pokanja.

Isto se godi tudi na dan razglasitve neodvisnosti, dne 4. julija, ki je državni praznik. Kogar imajo o troci na piki, mu ni varno ta dan dosti hoditi okoli njih, obstreljujejo ga s „žabicami“ da je joj.

Videl sem z okna smešen prizor na cesti, bilo je 4. julija; vse na okoli je pokalo: pride mož, počasi koraka; paglavci ga imajo na piki: spretno mu vrže eden „žabico“ tik za njim pod noge. Silen pok, možakar od strahu poskoči, poreden krotot nadebne mladine z opazko: ta je pa danes gotovo ližol jedel, se razkrope izpred razjarjenega moža.

Na tračnice poestne železnice polagajo kaj radi svoje pokalice, pa se vesele nad pokom in prepirajo potem, čigava „žabica“ je bila bolj glasna.

Menil bi kdo, da se mestni pobalini, veliki in majhni, radi dovolijo te vrste šalo z mimo idočim duhovnikom, kakor bi se to nedvomno zgodilo v starem kraju pri žalibog znani podivjanosti slovenske mladine, ki ima v tem vzorno šolo pri sokolstvu. Kaj še; v najhujšem ognju, streljanju takoj prenehajo; katoliški otroci spoštljivo pozdravljajo z vslikom: „hallo father“, nekatoliški se vedejo dostojno, mali gentelmen. Tudi otroci tukajšnih slovenskih staršev posnemajo druge ameriške „boys and girls“, celo staršev socialistov, ki bi gotovo ne imeli radi otroke po zgledu starokrajskih divjakov.

Gojite nam doma marljivo „orličje“, ki bodo postali ponosni, dostojni, pošteni, versko in narodno za vedni Orli, močje, dika naše lepe domovine.

Rekel sem že, da je v Chicagi preko en milijon katoličanov in da stoji v vsaki večji ulici ena ali še več cerkev, za posamezne narodnosti. Ljudjese radi radi selijo k svojim rojakom. Naša okolica je, bi rekel po večini slovanska; poleg Slovencev je največ Poljakov, Slovakov, Čehov, Hrvatov; vsaki izmed teh narodov ima svojo cerkev. Zgodi se pa neredkokrat tukaj in drugod v Ameriki, da nastopi nekaka kriza za cerkev. Župljani začno drug za drugim seliti se drugam za boljšim zaslužkom, ali pa ker jim prebivalstvo v okolici več ne ugaja.

Dalje prihodnjije.

ali čisto nič. Tudi Hrvatje so se z ustavnimi vprašanji pečali malo. Branili so samo svojo neodvisnost napram Madžarski in ta zavest hrvaške neodvisnosti je vkoreninjena tako globoko, da jo je treba zelo resno spoštovati. Makedonija in Crnagora so v zadevi ustave še nepopisan list. Po vseh teh deželah pa živi želja po večji ali manjši samoupravi in tudi te želje, ki je utemeljena v gospodarskih, kulturnih in upravnih razmerah, ni mogoče odkloniti.

Veliko drugače je s Srbijo. Tam so bili celo stoletje, odkar se je prvič osvobodila pod Crnim Jurijem, neprestano ustavni boji, ki so segali jako globoko med ljudstvo. V teh bojih je bilo ubitih troje vladarjev (Crni Jurij, Mihajlo Obrenović, Aleksander Obrenović), pregnanih s prestola četrto (Miloš, Mihajlo Obrenović, Aleksander Karadjordjevič, Milan Obrenović), veliko je bilo vstaj in zarot ter domačih bojev. Boj za ustavo je šel na Srbskem ravno tako skozi celo zgodovino, kakor boj za politično neodvisnost. Tekom sto let (od 1807 do 1903) je dobila Srbija ni manj kot 12 najrazličnejših ustav. Najdalje (od l. 1838 do 1862) je trajala ustava, katero je dal turški suhan, od leta 1815 do 1830 je vladal popolni absolutizem. Ze za časa Črnega Jurija so vkljub neprestanim bojem s Turki Srbi dobili tri ustave. Tekom prejšnjega stoletja so se menjale zaporedno na Srbskem čisto vse oblike vladavine in narod je prešel čisto vse stopinje državnega razvoja, od popolnega absolutizma pod starim Milošem, ki je lahko, če se mu je zljubilo, dal naštet prvega dostojanstveniku svoje države na javnem prostoru „na knežvo zdravje“ le-

po porecijo batin, preko oligarhične vlade 17 starih velikašev pod Aleksandrom Karadjordjevičem, ki so imeli v rokah vso moč nad knezom in nad ljudstvom, pa do najbolj demokratičnih vlad v novejši dobi. Srb je vse te boje preživel, ustavna vprašanja so bila vedno na dnevnem redu, mnogo načel se je vrezalo globoko v ljudsko mišljenje in čustvovanje, ustvarila se je neka tradicija, s katero bo treba računati.

Ne smemo torej misliti, da bo ustavodajna zbornica kar krojila novo ustavo, kakor dela dober krojač obleke po najnovejši modi. Ozirati se bo treba tudi na celo preteklost, na vse, kar je doslej že prodrlo v ljudsko dušo in kar se je vkoreninilo. Najbolj bo pa treba računati z razpoloženjem na Srbskem, kjer se je ljudstvo največ pečalo z ustavnimi vprašanji in so ta vprašanja najbolj prodrli v ljudsko dušo.

Ustava, katero bo izdelala ustavodajna skupščina, ne bo nič popolnega, nič večnega, morala bo biti kompromis najrazličnejših struj in mnenj, a tudi kompromis preteklosti z modernimi potrebami. Saj tudi druge nove države, zlasti še Avstrija, ne morejo takoj in na splošno zadovoljiv način rešiti ustavnega vprašanja. Ne pričakujmo, da bi se to zgodilo tu pri nas. Ne zahtevajmo naenkrat vsega in ne zahtevajmo od poslancev preveč, česar ne bi mogli pozneje izpolniti. Bodimo zadovoljni, ako nam izdelajo za silo rabno ustavo in izvojujejo poleg tega še kaj drugih gospodarskih olajšav in kulturnih potreb. Vse drugo bo morala delati nova, redna zbornica, ki pride za ustavodajno.

Politični pregled.

Jugoslavija.

Po Beogradu se širijo resne govorice, da se narodno predstavništvo ne bo več sešlo, ampak bo odgodeno do sestanka konstituantne.

O delovanju našega državnega sveta poroča časopisje, da je rešil vse svoje posle ter revidiral občinske volitve. Prihodnja seja bi naj bila še le po izvršenih konstituantnih volitvah.

Naši delegati so opotovali na pogajanja v Italijo 6. t. m. Na ljubljanskem kolodvoru so jih pozdravili dr. Brejc in predsedniki vseh slovenskih strank.

Ministrski predsednik dr. Vesnić ostane pri pogajanjih le 2 do 3 dni, potem pa se vrne v Beograd. Od naše strani bo potem vodil pogajanja dr. Trumbić.

Italija.

Po italijanskih mestih so proslavljali obletnico zmage pri Vittorio Veneto. Pri tej priliki je prišlo do spopadov med socialisti in nacionalisti. V Veroni so se navalili nacionalisti na socialistični mestni magistrat, hoteli raztrgati rdečo zastavo. Prišlo je do strelav iz pušk, revolverjev in metanja bomb. Boj je zapustil nekaj mrtvih, med temi poslanec Serotti in več ranjenecv. Zaključek poboja je delavska generalna stavka. Skoro isto kot v Veroni se je dogajalo med socialisti in nacionalisti tudi v Bologni, kjer je vdrla policija v delavsko zbornico zaplenila velike množine orožja ter municije in aretirala 16 članov socialistične stranke. Kakor v teh dveh mestih se dogaja tudi po drugih, ker so povsod za poboje dobro pripravljeni socialisti kot nacionalisti.

Avstrija.

V Dunajskem Novem mestu je izbruhnila stavka železničarjev, ki se je razširila tudi že na Gradec. Vzrok stavke je zahteva železničarjev, da se jim zvišajo plače.

Madžarska.

Madžarska narodna skupščina je sprejela zakonski predlog o ratifikaciji mirovne pogodbe z nekaterimi spremembami.

Anglija.

Nemiri, poboji in požigi na Irskem trajajo dalje. Po cele noči je čuti po večjih mestih streljanje iz pušk ter eksplozije bomb.

Londonška poročila javljajo, da je odobril izvršilni odbor druge internacionale manifest III. internacionale. Manifest je podpisan od zastopnikov skoro vseh večjih držav.

Angleška stavka je končana. Danes pričnejo angleški rutarji z rednim delom. Iztaja živl po strogo določenih porcijah je prenehala.

Rusija—Poljska.

Pogajanja za sklep rusko-poljskega defenitivnega mira se začnejo prihajajo dni v Rigi.

Rusija.

Wranglova armada je v tako obupnem stanju vsled okolitve od strani boljševičskih čet

in vsled slabe preskrbe z zimsko obleko, da je njen poraz neizogiben.

Ruski poraz v vojni s Poljsko je povzročil med Rusi monarhistično gibanje. Na čelu tega gibanja stoji veliki knez Mihael, brat umorjenega carja. Monarhistično gibanje pridobiva tla, ker so po takem vojnem porazu sovjetom tla precej izpodkopana. Revolucionarno gibanje je zlasti močno v Moskvi, kjer se pridružujejo revolucionarnim monarhistom četa. Sovjeti so začeli napram temu gibanju prav tiranski teror. Vse moskovske ječe so tako prenapolnjene, da je spremenila vlada več samostanov v zapore. Smrtna kazen v Moskvi je na dnevnem redu, ker jih pošljejo v večnost vsaki dan po 100—300 oseb. Rusko revolucionarno sodišče je po poročilu moskovskih „Izvesti“ izreklo 1183 smrtnih obsodb od 23. junija do 21. avgusta, ki so se pa tudi izvršile. Kljub vsemu temu krvavemu terorju pa se ni posrečilo sovjetski vladi, da bi izsledila središče monarhistično-revolucionarnega gibanja.

Moskovsko protirevolucijo je zatrla sovjetska vlada s krvavim nasiljem. Streljalo se je pri tej priliki s kanoni.

Amerika.

Novi ameriški predsednik Harding bo haje zavzel predsedniško mesto še le v spomlad. Sklical bo kongres k izvanrednem zasedanju in predlagal, da se vzpostavi mir med Nemčijo, Avstrijo in Zedinjenimi državami. Uvedla se bodo tudi pogajanja z drugimi evropskimi državami radi zveze narodov.

Domača politika.

Pot v Kanoso. Pred več kot tisoč leti je moral iti mogočni nemški cesar Henrik v grad Kanoso na Laskem, da tam zasliši svojo obsodbo in izvrši pokoro. Ravnokar so pa odpotovali naši zastopniki v nek zakotni gradič pri Genovi, da se tam pogajajo z Italijani. Tudi to potovanje lahko imenujemo pot v Kanoso. Zelo slabega pomena je že izbira kraja. Nekoč se je reklo, da bo se stanek v bližini Rima. Italijani niso marali niti tega. Rim jim je preblizu. Hočejo, da gredo kolikor mogoče daleč in v samoto, kjer bodo popolnoma odrezani od domovine, kjer bi ne mogli slišati nobenih glasov iz domačega kraja, ne imeli nobenih stikov s svojo vlado, ter bili okroženi samo od laških mešetarjev. Naša vlada je sprejela tudi to zahtevo. Prčakovati imamo torej od sestanka samo najhujše. Tolažiti se moramo samo, da tudi tega tedna ne bo še vseh dni konec in da pride dan plačila.

Naš notranji minister in inšpektorji. Naš notranji minister Draškovič je ukazal notranjim poverjenikom, da morajo razposlati po deželi posebne nadzornike, ki bodo nadzirali volilno agitacijo. S to naredbo je onemogočena svoboda volitev. Jugoslovanski klub je energično protestiral proti taki zabrbtosti notranjega ministra, ki je izdal to naredbo brez ministrskega sveta in parlamenta. Ti novi inšpektorji bi naj bili v prid demokratom. Tudi srbski radikali so silno ogorčeni radi tega nasilja in se so postavili Draškoviču na zatožno klopo ob priliki zborovanja konstituantne.

Dr. Tavčarjeva govedina. Starosta in prvak JDS je otvoril volilni boj z živalskim nazivom napram njemu nasprotni politični stranki, ko je opisoval SLS pristaše krog „Straže“ s katoliškimi kavkami. Pri svojem prvem nastopu kot jugoslovanski JDS kandidat je na strankinem zboru v Ljubljani 6. t. m. rabil zopet primero iz živinoreje, ko je primerjal sebe govejemu mesu, SLS kandidata dr. Gosarja pa gosjetini. Z ravnokar označenimi živalskimi primerami je odkril starosta dr. Tavčar veliko zanimanje in znanje v živinoreji. Mi smo prepričani o dr. Tavčarjevem temeljitem znanju glede živalstva; a čudno se nam vendar zdi, da ravno oni starostni gospod, ki je vedno povdarjal in zastopal dostojnost volilne in politične borbe, odvarja volilni boj in ga nadaljuje s primerami iz živalstva, kakešnjih ne bi zamerili kravji babici Ribnikarju, pač pa „načelnemu“? prvobojevniku za dostojnost — dr. Tavčarju. Pa kakor kažejo vsa zunanja znamenja v sedanji volilni borbi, bi res znal ostati sam starosta dr. Tavčar v častitljivih letih govedina na stojnici, ki se je pustila kandidirati od propale JDS.

Dr. Kramerjeve „dragocene zveze“. Gospodje glavni stebri od JDS so nam na svojem zborovanju v Ljubljani podali marsikaj zanimivega iz živinoreje, pa tudi o lastni liberalni rakavi, ki je že od nekdaj ravno „ona dragocena zveza“. G. poverjenik Ravnihar, ki je otvoril JDS ljubljanski shod, je naglašal o JDS kandidatu dr. Kramerju, da je spreten in ima „zveze, ki so jako dragocene“. Za to izjavo smo mi dr. Mravlagovem kolegu Ravnikarju prav hvaležni; pa klet bo radi nje g. dr. Kramer, katerega zveze so bile v dobi njegovega ministrovanja tako „dragocene“, da čuti njihovo „dragocenost“ še danes cela naša država. Vemo pa, da so Kramerjeve zveze za JDS „dragocene“, sicer bi liberalci ne mogli izdajati: „Djmovine“, „Jutra“ in Kmetijski list“, kojih „dragocenost“ nosi danes cela Slovenija, če ne celotna SHS kraljevina. Dejstvo je: Sam Bog nas varuj po volitvah še nadaljnjih dr. Kramerjevih „jako dragocenih zvez“.

Katoliški boljševizem. Dr. Tavčar je pogruntal na ljubljanskem JDS shodu, da se bo razpasel po Sloveniji katoliški boljševizem, ki bo liberalce popolnoma uničil. Radi tega odkritega priznanja o JDS politični smrti odpuščamo dr. Tavčarju vso menežarijo, s katero je nazval nas in svojo lastno osebo. Ako napoveduje JDS starosta uničenje lastne politične struje, potem bo že res.

„Slov. Narod“ in Urek. „Slov. Narodu“ ni bilo prav, da smo porilni pod nos nosilec samostojne kandidatne liste Ureku malo zapleteno zadevo o računih pri vnovčevalnici, radi česar je svoj čas dr. Korošec pogljal g. Ureka iz Maribora nazaj v Globoko. „Narod“ je mnenja, da človek, kateremu se očita sitna zadeva glede računov, ni za nosilec kandidature liste stranke, ki stopa prvič v volilni boj. G. Urek nam za naše očitke o njemu očitani aferi ni nič odgovoril v „Kmetijskem listu“, ker ne more, sicer bi prišel v konflikt s pojmi o lastni in tuji lastnini. „Narodu“ bi sedaj svetovali, naj pozove g. Ureka, da poda ostavko samostojne kandidature kot JDS kandidat dr. Gregorin.

Volilno gibanje.

Dr. Trumbičeva kandidatura. Sedaj poročajo časniki, da so se Dalmatinci vendar zedinili glede dr. Trumbića in sicer tako, da ga bo vsaka stranka, pa tudi izvenstrankarska stranka, postavila na prvo mesto. Tako bi pozneje lahko rekli, da predstavlja v resnici celo Dalmacijo. Po volitvah bi pa sprejel izvolitev katere liste bi hotel, najbrž izvenstrankarske. Ostale mandate pa bo odložil. Seveda je vprašanje, če je tako kandidiranje po postavi sploh mogoče. Da je v stvari neumnost, je jasno.

G. Zatluka in njegova kršč.-socialna stranka. V Zagrebu je ustanovil bivši frankovec Zatluka krščansko-socialno stranko, ki ima odbor iz 20 mož, a predsednik je Zatluka sam. Izven odbora nima stranka nobenih članov. Poiskoval je nastopiti s to svojo stranko samostojno, toda 20 članov je za mandat še nekoliko premalo. Odločil se je torej, da odstopi od kandidiranja in priporoča svojim zvestim, naj volijo listo Zajednice, kateri stoji na čelu voditelj hrvaških svobodomislecev dr. Šurmin, češ, da bo ta stranka tudi najbolje varovala koristi „krščanskih socijalcev“. Res čudno zmešane so nekatere glave na Hrvaškem.

Demokratje na Hrvaškem. Na Hrvaškem so izgledi za demokrate jako slabi. Značilen je beg najizrazitejših strankinih voditeljev iz stranke. Supio P., dr. Trumbić, dr. Smolaka, dr. Potočnjak, dr. Zrnković, Jovo Banjanin so izstopili iz srbo-hrvaške koalicije že preje, še preden je iz nje nastala demokratska stranka. V poslednjih dveh letih pa stojemo med

uhožniki s sedeže velike glave: dr. Medaković, prvi predsednik sabora, bivši ban Mihalović, Manjčević, dr. Peles, dr. Magdič, Ljuba Babič Gjaliski, Bertić, Poljak itd. Drugi kandidirajo na lastno pest s samostojno listo, misleč, da bodo tako lažje prodri, kakor pa v okrilju stranke. Podoben pojav se kaže med Srbi. Iz stranke so izstopili največji razumniki, kakor prof. Cvijič, Slobodan Jovanović, Ljuba Stojanović, Jaka Prodanović itd. Kakor predstavljajo hrvaški listi, izgleda za stranko na Hrvaškem jako slabo. V Liki dobe kvečjemu tri mandate — če jim kaj ne odstrižejo srbski radikali — v modruško-reški županiji nič, v Zagrebu in Karlovcu ravno tako. Iz varaždinske županije beži celo vodja stranke dr. Krizman v Osijek, po bjelovarski županiji imajo vse Radičevići. Kvečjemu dobe nekaj med srbskim prebivalstvom Slavonije, če jim tudi tukaj ne odvzamejo nekaj mandator radikali.

Demokrati in Kočevarji. V Beogradu, kjer napačno odločilne besede demokratije, so sklenili postaviti, da „Nemci po krvi in po plemenu“ nimajo volilne pravice. Na tej podlagi so izpuščali po Slavoniji takozvane Svabe, t. j. stare nemške priseljence, ki tam živijo že od davna, se čutijo popolnoma kot Hrvati in ne slavijo popolnoma nobenih nemško nacionalnih zahtev. Toda ti Svabi bi volili s hrvaško Zajednico, ali pa z ljudsko stranko. Na Kranjskem pa živi krog 14.000 Kočevarjev, Nemcev po krvi in po plemenu, ki so zagrizeno nemški nacionalci, so vedno protestirali proti temu, da bi pripadali naši državi in naši demokratiški listi so do zadnjih časov vedno pisarili o njihovem nemško-nacionalnem in protidržavnem mišljenju. Tudi nje je izpustila vlada iz volilnih imenikov. Toda demokratije upajo, da bi vsaj del izmed njih glasoval za njihovo listo, večji del bi seveda glasoval za komuniste kot za najbolj protidržavno stranko. Vsled tega se demokratije, ki so popolnoma za to, da se izpuste Svabi, silno jezni, da so izpuščeni tudi Kočevarji. Samo, da ne voli klerikalno, pa je dober, tudi če voli komuniste.

Liberalce in narodne socijalce zapuščajo kandidati. Komaj smo se spustili v volilni boj, že sta si skočila v lasje oče in sin — liberalci in narodni socijalisti. Zakaj neki ta pretep in politična borba med žlahto prvega kolena? Liberalni sinovi — narodni socijalisti — so si postavili na čelo svoje kandidatne liste za štajersko volilno okrožje znanega tržaškega rodoljuba dr. Rybara. Z kandidaturom dr. Rybara so hoteli privabiti v svojo narodnosocijalno volilno škatlo vse glasove beguncev. Nevarnost Rybarove kandidature za očetovsko JDS so uvideli liberalci in pritirali na svoj kandidatni pranger drugo rodoljubno figuro iz zasedenega ozemlja dr. Gregorina. Sedaj bi se naj začela volilna praska med nekdanjima rodoljuboma, ki nista poznala ogabnega strankarstva na zunaj, namreč med dr. Rybarem in Gregorinom. Gospoda sta uvidela, da bi se političnemu lasanju med njima javnost smejala, radi tega sta pa podala svoji ostavki kot kandidata. Očetje liberalci in sinovi narodni socijalisti bodo zdaj primorani razglasiti novo dražbo za kandidate. JDS je prestaro gobava, NSS pa premladostna kokeza, pa se ju bojijo kandidati Rybarovega in Gregorinovega kopita.

Narodni socijalci in demokrati. Dr. Rybar je odstopil od kandidature, ker se je zbal napadov od strani demokratov. Narodni socijalna stranka je mesto Rybara postavila kot kandidata koroškega rodoljuba dr. Ravnika iz Maribora. Narodni socijalisti so izdali sedaj letak, na katerem očitajo demokratom veleizdajo nad narodom in radi te veleizdaje pozivljajo svoje somišljenike, da mora demokratska stranka izginiti na dan 28. t. m. Glede zločina slovenskih demokratov nad domovino se tudi mi popolnoma strinjamo in smo prepričani, da bodo demokrati v Sloveniji po volitvah res izginili iz političnega pozorišča.

JDS napoveduje volilne shode tudi po deželi. Upanje, ta se vedno zelena liberalna vejica še edina ni zapustila sicer že presveto osamljenih demokratov po Sloveniji. Po svojih neuspehih, da, polomijah, katere so doživeli na svojih shodih v Ljubljani, Celju in Mariboru, napovedujejo, da bodo osrečili s svojimi shodi tudi deželo. Za 14. in 21. napoveduje JDS shode tudi za Zreče, Tapanje in Loče. Gospodje, ne smešite se! Tistih pet učiteljev, ki pridejo v teh krajih v pošto za demokrate, ni treba mrcvariti na posebnih shodih. Željno pričakujemo, kedaj bo napovedal dr. Kukovec volilni shod na Skomrah, da ponese svojo skvarjeno demokratsko sol v roistno bajto že rajnega narodnega pesnika Jurija Vodovnika.

Dnevne vesti.

N. regent Aleksander se je povrnil iz Aten, kjer se je mudil pri pogrebu grškega kralja Aleksandra, v Beograd.

Dr. Stegenšek ima svoj nagrobni spomenik. To je treba naglašati, ker minule dni je bilo mnogo ljudi na raznih pokopališčih, ki grobov še videli niso, in tako se je vsled človeške raztresenosti preziral tudi dr. Stegenškov grob. Zato kličemo, oglejte si ga, ne samo njegovi prijatelji in častilci, ampak vsak, ki ima le količkaj smisla za lepoumetnost. — Res čudo, kaj, ki je zapal dr. Stegenšek pravemu vrtnarju, je lepo pogrnala in dorasla na njegovem grobu. „Lazar, pridi ven iz groba“, rekel je kiparju Sojču, bil bi najlepši spomenik za mojega prijatelja in dobrotarja. A ni prišlo do tega, ampak on sam ga je dobil na svoji grob. Vedel je, komu naj zaupa svoje ideje, vedel je, da je Sojč zmožen ne samo točno izpeljati jih, ampak pridati še kaj originalnega. — Okoličinam primerno je spomenik priprost, v modernem slogu, izpeljan po načrtu našega umetnika Sojča tem lepša in pravo mojstersko delo pa je plošča na njegovem gornjem delu: probujenje Lazarja. Tu je Sojč pokazal kaj ve in zna. Če gleda človek njegove umetniške proizvode res pozabi, da so iz lesa, med ali kamna, toliko je življenja in duha v njih. — Obžalujemo samo, da se ta umetnik v Mariboru še vedno premalo upošteva, medtem, da so mesta Ulm i. d., kjer se je daljčasa mudil, izrabila njegove talente. Pa je že tako in še vedno res: nemo propheta in patria. Ampak upamo, da se bo nekdanj reklo: Sojč je živel v Mariboru in za Maribor!

Ena najizglednejših župnij v naši škofiji glede organizacije je Vurberg. Radi vsestranske naše organizacije v tej župniji poseda naša Kmetška zveza tako trdna tla, da nima kaka nasprotna stranka nikakih privržencev,

Gorjegaško koč na Menini planini je neznan zlikovec zažgal. Koča je bila lastnina Savinjske združnice S. P. D. Žalostno!

Potrdilo o plačnem davku za carinarne. Kakor se je ugotovilo na carinskih deklaracijah, zaračunavajo nekatere carinarne, oziroma posredovalni agenti, strankam po 2% od vrednosti carinskega blaga, ker stranke ne predlagajo potrdil davčnih uradov o plačanju davka. Ker nastajajo na ta način neinformiranim trgovcem veliki nepotrebni izdatki, ki podražujejo blago, opozarja trgovska zbornica vse interese, da pri vsakem zacarinjevanju predložijo carinarni potrdilo pristojnega davčnega urada, da se v davčni evidenci in so plačali vse predpisane davke.

Iz Maribora.

Reklamacije in mariborska sodnija. Pri mariborski sodniji imamo nastavljene same — pristne — ujedinjene Jugoslovane, ki so drobci jugoslovanske soli — sami demokrati. Da je pa jugoslovansko demokratstvo pri večini mariborskih gospodov sodnijskih svetnikov in sodnikov le maska, za katero se skriva staroavstrijsko nemškutarstvo, nam najbolj jasno dokazujejo reklamacije za volitve v ustavodajno skupščino. Pri tej zadnji reklamacijski inštanci — mariborski sodniji, so gospodje svetniki in sodniki postopali naravnost protizakonito, ker so sprejeli v volilni imenik: Italijana po rodu Pascolo, Janigga, bivšega učitelja iz Gornje Kungote, katerega je odstavila naša vlada in še dobiva danes penzijo iz Nemške Avstrije, Schundtnerja, naselje neka iz N. Avstrije itd. Pascole, Janigg, Schundtner niso vendar Jugoslovani po rodu in plemenu, torej po zakonu nimajo volilne pravice. A kaj mariborski sodniji za zakon, g. itajanaš Pascolo ima dobro vince ki je že parkrat gospod od mariborske sodnije tako teknilo in jih tako navdušilo za protidržavne rovače, da so porinili v volilni imenik tiče, ki niso Jugoslovani niti po rodu, niti po plemenu, najmanj pa po svojem mišljenju in delovanju. Mi pa mislimo, da go spodje, katerim je Pascolova vinska kapljica več nego postava, ne spadajo v Jugoslavijo, najmanj pa k sodniji in še na tako mesto, kjer se mešetari z volilno pravico protidržavnih elementov. Vemo, da bodo gospodje od sodnije zopet moledovali po krčmah: „Straža“ nam ropa u gled pri ljudstvu. Mi pa pribijamo: Javnost — ljudstvo naj sodi gospodo v višnjo obrobjenem sodnem talarju, kateri je nemškutarsko vino več nego postava!

Uradništvu dena nih in industrijskih podjetij. K notici, objavljeni v tem listu pod gorenjim naslovom dne 6. t. n. se pri pomni, da priredi omenjeni trgovski pouk krajevna skupina „Društva

zasebnih uradnikov“ v obsegu, kot je bilo to javljeno. Vse prijave, pismene (vposlane vpisovalne pole) in ustmene sprejemata najkasneje do četrtega, t. j. 11. t. m. blagajnik „Kreditnega zavoda mestne hranilnice“, Orožnova ulica 2. l., (vis a vis stolne cerkve) do 2. ure popoldne istega dne. Na poznejše prijave se ne bo pod nikakim pogojem oziralo. V svrhu razgovora glede določitve učnih ur in drugih potrebnih podrobnosti se vrši razgovor dne 12. t. m. t. j. v petek ob 6.30 (ob pol sedmi uri) v šolskem poslopiju na Žrinskiem trgu (Tappeinerplatz) št. 3, l. nadstr.

Državna posredovalnica za delo, podružnica v Mariboru, sporoča, da se je v času od 1. januarja do 31. oktobra 1920 poslužilo tega zavoda 10.166 strank in sicer 4348 delodajalcev in 5818 delojemalcev. V teh 10 mescih je bilo posredovanih 2500 služb. Državna posredovalnica posluje za vsakogar povsem brezplačno. Od 9. t. m. naprej so uradne ure za stranke v toliko spreminjene, da je odprt urad nepretrgoma od pol 9. do 17. ure, vendar pa se od 14. do 17. ure sprejemajo samo priglasili delodajalcev in delojemalcev. Ker je sedaj naval brezposelnih, osobito kovinarjev vseh strok in navadnih pomožnih delavcev zelo velik, so naprošeni vsi delodajalci, da priglasijo vsako prosto mesto takoj državni posredovalnici.

Mariborska podružnica S. P. D. priredi svojim članom v zgornji mali dvorani Narodnega doma vsak torek in petek od 8. do 10. ure plesne vaje. Te vaje so predpisane na Planinski ples, ki bo 5. februarja 1921. Prva vaja je 16. novembra. Prijave sprejemata iz prijaznosti gg. Baloh & Rosina, trgovca na Grajskem trgu do sobote, 13. t. m.

Razpis. Pri okrožnem sodišču v Mariboru je oddati mesto jetniškega zdravnika. Pogoji so na vpogled pri predsedništvu okrožnega sodišča v sobi št. 58/l. Prošnje je vložiti do 20. t. m.

Na mariborski svinjski sejmi dne 6. t. m. je bilo prigianih 240 prašičev. Kupčija je bila živahna in se je večinoma vse blago razprodalo. Cena je bila klavni živi teži okoli 30 K za 1 kilogram.

Dopisi.

Pobrezje pri Mariboru. Smejali smo se včeraj tako, da nas še danes trebih boli. Demokratska stranka je namreč nasedla nekemu hudomušnežu in poslala raznim našim pristnim Nemcem, nemškutarjem in socijalnim demokratom tiskana vabila za shod v Narodnem domu. Ali je JDS že res tako na kantu, da vabi kljub svoji namišljeni narodnosti izrazite Nemce v svoj tabor, ali je pa res nasedla svojemu poberžanskemu poverjeniku. Na vsak slučaj pa pomilujmo JDS!

Sv. Jakob v Slov. gor. Občinski svet bi vprašali: Ali ima svojega občinskega slugo Konrada Vudler za to najetega in plačanega, da hodi in agitira okoli za Samostojno? Vsiljivost tega človeka je že tako velika, da ga bomo morali začeti iz naših hiš metati, kadar se bo zopet ogreval za stranko najzagrizenejših nemščurjev, ki bi rajši danes, kakor jutri bili v Nemški Avstriji. Kako se strinja agitacija za Samostojno s službo občinskega sluga, tega mi ne razumemo. Ta Vudler nam je znan s svojim protiljudskim delovanjem že izza vojske, zato je tudi danes njegovo največje veselje, delati za stranko, ki se je zvezala z najhujšimi nasprotniki kmeta in vinčarja, z mestnimi kapitalisti.

Sv. Jakob v Slov. gor. Za volilni sklad Slov. kmetške zveze je darovala ugledna Majhenova rodbina v Gornjem dolu 150 K; da Bog pri nas veliko posnemovalcev! S tem bomo gotovo največ storili na pram lažnjivemu delovanju naših nemškutarskih samostojnežev.

Vurberg. „Samostojni“, ki jih tudi pri nas kakor v drugih zavednih občinah noben pošten človek ne mara, so imeli tu žalosten shod, na katerem je govoril dolgočasni samostojnež Stefan Dobnik iz Sent Janža. Ker se nam je zdel ta „kmet“ sumljiv, smo poizvedovali, kako je z njim. In kaj smo zvedeli? Ta mož je študiran jurist, bil je že v službi pri sodniji in advokatih, še letos je pri neki priložnosti zastopal dr. Gosaka v Ptuj. V Zlatolčju ima mlin ter mešetari z moko in zrnjem, ki jo prodaja v mesta. Njegova žena je gospa, ki ničesar ne dela, ravnotako seveda on kmetškega dela ne opravlja, a vendar postaja bogat ter nastopa kot gospod. Koliko kmetov nas pridno dela z družinami, a se komaj prekratimo. Ta pa nič ne dela, a je bogat. To je namreč posebnost samostojnih voditeljev: živijo ne od svojih žuljev, ampak od kmetških žuljev. Od tega, kar kmet Dobniku v mlin pripelja ali proda, postaja on bogat, ne pa narobe. A ker je liberalci, je „Samostojni“ dobrodošel, četudi je napol advokat, mlinar in mešetar z mo-

ko. Govori se, da bi rad bil poslanec Samostojne. To bi bil lep zastopnik kmetov! Če so v Sent Janžu tako zasedli kmetje, da bi si radi kozla za vrtnarja postavili, drugod jih ni takih.

Dravsko polje. Če kdo umrje, zapusti nekaj: ali dolg, ali premoženje ali vsaj stare cunje, katera zapuščina pripade potem dedičem. Ko je Avstrija umrla, je zapustila dolge. Z Avstrijo je Stajerc in njegova stranka umrla, ostala pa je za njima dedščina: nekaj zašnopanih nemškutarjev ter orodje, s katerim je ona delovala, nad našim ljudstvom: laž obrekovanje, hujskanje, hinavščina. Vse to je prevzela Samostojna kmetijska stranka; v svoje naročje je sprejela najhujše stajercijance, njeni agitatorji nastopajo z ravno takimi lažmi, hujskarijami in obrekovanji kakor so prej nemškutarski. „Kmetijski list“ se v pisavi glede laži, obrekovanja ne razločuje nič od „Stajerca“. Dostikrat so mi rekli sosode, ki so dobili Kmetijski list v roke: to je drugi „Stajerc“, ravnotake piše kakor rajna ptujska giffna krola. Zato obžalujemo vse krščansko poštehe družine, ki so se dale preseliti od lažnivih samostojnih agitatorjev. Kaj so ti ljudje, najeti, nahujskani in plačani od liberalnih advokatov, krčmarjev, verižnikov in bogatašev, dozaj storili za kmeta? Prepričljivo, ne edinost so spravili med kmete — na veliko veselje liberalnih kapitalistov. Voditelji Samostojne se bratijo z dr. Zerjavom, poglavarjem kapitalistov in najbolj z protiverskimi liberalci, povsod pa obrekujejo in hujskajo zoper tiste, ki so v najhujših časih edini bili na strani kmeta, ga branili in skušali pomagati kolikor je bilo mogoče, in mu pomagajo tudi zdaj. Zato pa se tudi opazuje, da vsi, ki so dobrega mišljenja, a so se dali v dobri veri prevarati od samostojnih hujškačev, zdaj spregledujejo ter spoznavajo, da je Samostojna prava kuga za kmetijski stan. Držijo se je najbolj krčevito nemškutarji, prejšnji liberal-

ni kmetijski bogataši, krčmarji ter mešetarji in verižniki. Gg. Mermolja, Drofenik, Urek, stotnik Sanein in dr. ne živijo od žuljev svojih rok, ne od svojih kmetij, ampak od prekupčevanja in mešetarjenja. V tako družbo pa pošten kmet ne spada! Skoduje svojemu stanu in sebi, kdor se, da od teh hinavskih ljuslepi.

Konjice. Dne 29. oktobra je umrla Ter. Pučnik, dolgoletna voditeljica križevskih žen in mati g. Antona Pučnika, župnika pri Sv. Petru na Medvegovem selu. Blagi ženi in materi daj Bog večni mir!

Književnost.

Novi koledarji za leto 1921. Cirilova tiskarna v Mariboru je izdala in razpošiljala te koledarje za leto 1921: „Zepni bilježnik koledar“, trdo vezan, zelo ličen, pripraven za razne zapiske. Cena s poštnino vred 7,50 K. — „Pisarniški bilježnik koledar“, obsežen, format 26:17 cm, pripraven da stoji na mizi; ima obširne prostore za dnevne zapiske. Stane s poštnino vred 15 K, brez poštnine 12 K. Je gotovo najcenejši koledar te vrste. — Oba koledarja se toplo priporočata!

P. n. župniške urade opozarjamo, da blagovolijo takoj naročiti spovedne listke za prihodnje leto, ker je ob Novem letu tiskarna navadno močno zaposlena. — Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Naročajte in širite „Zlečin nad domovino“, ki v žarki luči razsvetljuje zadnjega polstoletja naše domače zgodovine. Izvod 4 K; v večjih množinah, ali če se pošlje denar naprej, 3,50 K. Knjižico razpošilja Kat. Liga v Ljubljani.

Politični katehizem, stane 6 K, za društva K 4,50. Naroča se: Tajništvo SLS v Ljubljani, Jugo-

slovanska tiskarna. Knjižica pedagoško najpreprostejša, kar mora vsak državljani vedeti o politiki: o glavnih strankah v naši državi, o valutam (denarjem) v državi, o narodni vojski. V uvedbi prinese glavnih stvari o politiki, o ustavi, o gospodarskih zakonih v Jugoslaviji, o važnosti politične nezavisnosti.

Primitve tatu. Stane 2 K. Naroča se: Katoliška Liga v Ljubljani. Poroča v zelo zanimivi obliki o tem, kdo je kriv svetovne vojne in kdo ni kriv!

Ali se ženska res nima pravice vtičati v politiko? Stane 2 K. Naroča se: Krekova prosveta v Ljubljani. Ženska ima pravico in dolžnost vtičati se v politiko, ker je v nevarnosti krščanska šola in krščanski zakon.

„Ajaz mi Sokoli“ ... je nazov brošure, ki prav v poljudni in z dokazi podpre besedi slika Sokola kot našo mladež zastrupljajočo organizacijo. Brošuro priporočamo vsem orlovskim organizacijam, da bodo imele tudi duševno orožje zoper sokolske napade pri rokah. Zelo podučljiva je knjižica tudi za naše starše, ki lahko iz te brošure uvidijo, kam zabreče otrok, ako je pri Sokolu. Brošuro je založila Katoliška liga v Ljubljani.

REPENTINE Slov. nar. gledališča v MARIBORU

Ponedeljek, 8. novembra: Gostovanje v Ptuj: Spaniska muha.

Torek, 9. novembra: Ples v operi. Abon. B-7.

Sredo, 10. novembra: Sen kresne noči. Abon. C 6.

Četrtek, 11. novembra: Smrti ples, I. del. Abon. A-8.

Petek, 12. novembra: Smrti ples, II. del (Vampir): Abon. A-9.

Pristaši! Širite naše liste!

Mala naznanila.

Razna

Plemenska kobila

teška, 5 let stara, se razmenja za teškega konja. Ribiška ulica 9, Maribor. 870

URE
vsake vrste
se sprejmejo
v popravilo.
Zaloga ur
zlatnine in srebrnine. Cene
zmerne. Postrežba točna.
IAN IGNACIJ, MARIBOR
KRAJSKI TRG v gradu (Burg).

POZORI

Naznanjam preč. duhovščini, cerkvenim predstojnikom, naročnikom, vsem znanem in prijateljem, da sem s 1. novembrom preselil svoj kiparski in zlatarski atelje za cerkveno umetnost

iz Gaberja v Celje
k Kamposeški družbi, Razlagova ulica 7.

Priporočam se za vsa v mojo stroko spadajoča dela v les in kamen ter za vsa restavriranja. Z odličnim spoštovanjem

Miloš Hohnjec,
kiparski in zlatarski mojster Celje.

Gostilno v bližini Maribora vzame v najem koroški begunec. Vzame se tudi brez inventarja. Nekaj zemljišča zasejano. Franjo Karner, Ruda, Koroško. 896

Kupi se!

Italijanske knjige

starejše verzije itd. kupim po zmeri cen. Ponudbe s naslovi knjig in ceno na upravitelstvo pod „Italijanske knjige“. 902

Proda se!

Glasovir, dobro ohranjen, se za 8000 K proda. Ponudbe poštni predal 89, Maribor. 901

Polnoprni perilni stroj ter omara za obešanje obleke iz mehkega lesa na prodaj. Denkljerova ulica 31. Studenci pri Mariboru. 904

Službe!

Viničarja (tri delavske moči) za posestvo v Vodolah sprejme majer Sabothy, Maribor, Prešernova ulica 18. 899

Za prvo dekle

(kuhario) se sprejme v farož postena, ne premlada dekla, veča boljše kuhinje in nekoliko poljskega dela. Kje pove upravitelstvo lista. 900

Občinski tajnik, organist in cerkovnik

skupaj se sprejme v Loki. Plača po dogovoru. Prošnje do 20. nov. pri župnijskem ali pa pri občinskem uradu v Loki pri Zidanem mostu. 905

Naročajte naše liste!

ZNANO JE!

da se v veletrgovini manufakturnega blaga
Karel-a Worsche
v Mariboru, Gospodska ulica
dobi vsakovrstno manufakturno blago v
največji izbiri po najnižjih cenah

POHIŠTVO

LASTNIH IZDELKOV

iz trdega in mehkega lesa se zavoljo pomanjkanja prostora po znižanih cenah prodaja pri

Peter Hochnegger in dr.
MARIBOR, Koroška cesta 46-53.

Prodaja tudi proti mesečnemu odplačilu. 882

Razglas.

Ustmena licitacija za dobavo mesa za garnizon Maribor za mesec december 1920 proti položitvi kavcije 10% vrednosti, se vrši na dan 17. novembra 1920 ob 10. uri predpoldne pri Mariborski puk. okrožni komandi (dravska vojašnica soba št. 28) v Mariboru.

Interesentom leže tozadevni pogoji pri gornji komandi za vpogled. 908

FRANC KRAJNC, SLIKAR

MARIBOR, CVETLIČNA UL. 8

ABSOLVENT MONAKOVSKÉ IN DUNAJ-SKE UMETNIŠKE OBRTNE ŠOLE

Izvršuje slikanje sob, napisov, pokrajin, dekoracij in portretov po najnižjih cenah.

Strešna lepenka

se dobi pri

ALOJZU KÜHAR

Maribor, Cankarjeva ul. 26.

Najlepši izlet

pri vsakom vremenu popoldan in zvečer je do vile „ALWIES“ v Lajtersbergu.

Vino po 16, 20, 24, 28, 32 in 50 K liter. Dobra kuhinja in v nedelje godba. 864

GOSTILNA RUDL.

„Metallum“ d. d. za promet čelzen kovin in tehničnih proizvedov.
ZAGREB, Ilica št. 112 i 134
prevzame vtičanje
cerkvenih ZVONOV
iz bron v vsaki velikosti in obliki, preliivanje potrtih, kakor tudi popravila počenih zvonov brez preliivanja. Jamstvo 10 let za glas in trajnost.
Zahtevajte prospekte. 769

KUPUJEMO PO
NAJVIŠJI DNEVNI
CENI
FIZOL IN LEČO
v vsaki množini ter prosimo ponudbe na
Anton Tonejc in drug,
MARIBOR

DANICA KREMA
844 ZA
OBUVALO
čisti, sjaji in konzervira kožo
PROIZVAJA:
„SLAVIJA“ tvornica kemičnih proizvedov d. d. ZAGREB
Telefon 5-46 Ilica 213 Brzjavlj: „GENIA“